

Průhonické panství vystřídalo od 12. století více než 40 vlastníků. Pro mnohé z nich se Průhonice nestaly hlavním sídlem, což se nepříznivě odrazilo v péči o objekt, a tedy i na jeho vzhledu. Do historie se Průhonice významně zapaly až za posledního soukromého majitele, kterým se v letech 1885 až 1927 stal hrabě Arnošt Emanuel Silva Tarouca (1860–1936). Zámek dal přestavět v letech 1889–1892 architektem a malířem Jiřím Stibralem (1859–1939), žákem profesora Josefa Zítka na pražské technice. Jiří Stibral provedl přestavbu ve stylu pro tehdejší dobu novém, prosazovaném Antonínem Wiehlem, nazývaném česká novorenesance. Architekti při něm vycházeli ze studia domácích památek 16. a počátku 17. století. Předlohy historických staveb uvedeného období z Prahy, Jindřichova Hradce a dalších míst se odrazily na přestavbě zámku v Průhoních. Při ní bylo odbouráno jižní křídlo a tím se otevřel pohled směrem k Podzámeckému rybníku a do parku. V nové budově na západní straně, opatřené velkými okny a nárožním arkýřem, vznikly reprezentační komnaty, zatímco v protější východní části Velkého zámku dal majitel zřídit hlavní, tzv. Rytířský sál. Při stavbě východní části zámeckého objektu se použily zbytky zdíva gotického paláce a náměty renesančního Schwarzenberského paláce v Praze na Hradčanech. Vynikla zde lunetová římsa, doplněná malovanými šlechtickými erby, spolu se sgrafitovou rustikou a stupňovitými štíty. Tvary oken sálu byly zhotoveny podle oken Staré sněmovny Pražského hradu.

Ke zpřístupnění druhého patra sloužilo nově vybudované šnekové schodiště. Průčelí západního křídla zámecké budovy směrem do Malého nádvoří bylo doplněno arkádovými ochozy, lodžii, lunetovou římsou a štíty. Zámeckou siluetu zvýraznila nástavba hlavní věže, ukončená vysokou stěhou s nárožními věžičkami a cibulovitou věžkou uprostřed. Zcela přestavěno bylo levé křídlo zámku, v místech, kde stával původně předzámecký pivovar. Ten později na základě plánů stavitele Schmidta z roku 1886 přeměnili na sýpku a konírny. J. Stibral při přestavbě obohatil levé křídlo o zimní zahradu při kostelíku a změnil je na tzv. Malý zámek, ozdobený renesančními štíty a sgrafity. Střední část severního průčelí byla doplněna volutovým štítem s hodinami, ukončeným věžičkou. Jižní průčelí se sgrafity bylo opatřeno řadou štítů volně odvozených z motivů Valdštejnského paláce v Praze. Celý zámecký prostor uzavírala ze strany obce ohradní zeď se stylovou bránou a domek ohradního [1894]. Zatímco vnější — vstupní portál má renesanční ráz, na vnitřní straně bylo použito motivů roubené lidové stavby s ložením a balkónem, které dokládají zájem Arnošta E. Silva Taroucy o lidovou architekturu.

Reprezentační prostory zámku zdobila díla několika známých umělců. Na vstupním průčelí Velkého zámku byla v arkýři štítu umístěna socha madony od Celdy Kloučka. Plastiky svatého Huberta od téhož autora doplňují Malé nádvoří a hlavní schodiště zámku. Čelní stěnu západního traktu zámeckých budov směrem od

Malého nádvoří zdobí největší freskové dílo Hanuše Schwaigera z roku 1892, znázorňující svatého Jiří drakobijce. Pro imitovanou kašnu se stala předlohou kašna na Malém náměstí pražského Starého Města. Z ostatních kovářských doplňků se dochovaly některé korouhve, chrlíče a výzdoby na dveřích.

Současně s přestavbou zámku probíhala obnova románského kostelíka, při níž byly objeveny gotické nástěnné malby z 30. let 14. století, jež z kulturně historického hlediska představují nejennější památku Průhonice. Pozdějšími stavebními úpravami byly nástěnné malby v některých místech porušeny a poškozeny. Dnešní hlavní křídlový oltář je kopií originálu z 15. století, prodaného A. E. Silva Taroucou v roce 1922 Národní galerii v Praze. Poslední úpravu vnitřku kostela provedl v roce 1946 akademický malíř Jiří Jelínek. Při restaurátorských pracích koncem minulého století byly vsazeny do vnější severní zdi náhrobky rytířů Zapských, původně zapuštěné do dlažby kostelíka. Rod Zapských vlastnil Průhonice více než jedno století, od roku 1508 do roku 1616, a připisují se mu velké stavební úpravy zámku v renesančním slohu. Před kostelíkem dnes stojí socha svatého Jana Nepomuckého, pocházející z první poloviny 18. století, umístěná původně na návsi obce.

V levém křídle Průhonického zámku je od podzimu roku 1984 umístěna stálá expozice českého výtvarného umění 20. století ze sbírek Středočeské galerie. Zachycuje vývoj českého realistického umění od počátku století do současnosti.

Měkkýši Průhonického parku

Vojen Ložek

Jihovýchodní okolí Prahy patří po stránce malakologické mezi nejméně známé oblasti středních Čech (Ložek 1948). Malá pozornost věnovaná této oblasti má několik příčin, které lze shrnout v těchto bodech:

— Jde o odlesněnou zemědělskou krajinu, kde se zachovalo jen málo stanovišť blízkých přírodě.

— Reliéf terénu je plochý, údolní zářezy mělké.

— Podklad tvoří poměrně chudé horniny svrchního proterozoika; pokryvy spraší, které zde místy vystupují, jsou na povrchu odvápněné.

Všechny tyto okolnosti jsou nepříznivé pro rozvoj bohatší malakofauny, která pravděpodobně nevyvíkala vyšší diverzitou ani před osídlením této oblasti ležící v přechodném pásmu mezi středočeskou xerothermní oblastí a vlhčími pahorkatinami Posázaví (Ložek 1949). Proto zde nebyly a nejsou příznivé podmínky ani pro rozvoj bohatších lesních ani xerothermních malakocenóz. Průhonický park tvoří v současné době jakousi oázu v intenzivně obdělávané a přeměněné krajině, ovšem je nutno vzít v úvahu, že nenavazuje v podstatě na stanoviště blízká přírodě, nýbrž že byl vytvořen v území, které v minulosti rovněž postihly hluboké lidské zásahy, jako odlesnění, pastva

i úprava toku Botiče. Cílem této studie je zjistit současný stav měkkýší fauny i její vývojový trend, nehledě k odhadu vývoje v minulosti, který lze odvodit z porovnání dnešního stavu s celkovým vývojem malakofauny středních Čech, doloženého řadou fosilních nálezů v širším okolí (Ložek 1980, 1981).

Malakologický výzkum jsem provedl v říjnu 1982, tedy v roční době, kdy se objevují dospělí živi jedinci zástupců čeledi *Vitrinidae* a některých vodních druhů. Ruční sběr byl proveden v celém rozsahu nivy Botiče a Dobřejovického potoka včetně úpatí údolních svahů, kam se soustřeďuje naprostá většina měkkýšů, kteří dnes výše na svazích žijí jen v nepatrném množství, a to ještě jen místy. Výjimku představují skály nad hrází Bořina, jejichž horní hranu lemuje kamenná zídka pojená maltou, dnes již značně zvětralá. Malta představuje bohatý zdroj CaCO₃ a zčásti se splachuje i na skály. Na tomto druhotném vápnitým substrátu se rozvinulo poměrně bohaté subxerothermní společenstvo plžů.

Území parku jsem rozdělil na několik dílčích nalezišť, která vesměs leží na území čtverce mapy výskytu organismů č. 6053a:

1. Bořin: rybník Bořin včetně nivy Botiče na horním konci parku nad rybní-

kem (ruční sběr a hrabankový vzorek 26. 10. 1982).

2. Skály nad Bořinem: alpinum nad hrází Bořina, především kamenná zídka na horní hraně skály a úsek bezprostředně pod ní (ruční sběr a hrabankový vzorek 26. 10. 1982).

3. Niva Botiče mezi Bořinem a silnicí přetínající park (horní úsek parku — ruční sběr 26. 10. 1982).

4. Jeřábkovy potoky (údolí Dobřejovického potoka v rámci parku): niva a dolní část svahů, místy zbytky původních lesních porostů (ruční sběr a hrabankový vzorek 15. 10. 1982).

5. Niva Botiče mezi silnicí přetínající park a zámek (dolní úsek parku — ruční sběr 15. 10. 1982).

Přehled zjištěných druhů

Lokality zde uvádím svrchu zmíněnými čísly a u každého druhu stručně popisují výskyt a stanoviště v rámci Průhonického parku.

Carychium minimum Müller — 1,4; velmi vlhká místa v nivách.

Carychium tridentatum (Risso) — 1,4,5; vlhká místa v údolní nivě a při jejím okraji, místy v silných populacích.

Lymnaea auricularia (Linné) — 5; 1 ne-

dospělý kus vyplavený na břehu Botiče.
Gyraulus albus (Müller) — 4; 1 vyplavený exemplář.
Ancylus fluviatilis Müller — 4; dosti hojně na kamenech v Dobřešovickém potoce.
Cochlicopa lubrica (Müller) — 1,4,5; roztroušeně na nivních stanovištích.
Cochlicopa lubricella (Porro) — 2; početná populace na skalách nad Bořínem, zejména na úpatí ochranné zídky.
Truncatellina cylindrica (Férussac) — 2,4; hojně na skalách nad Bořínem, jeden zřejmě splavený kus v Jeřábkových potocích.
Vertigo pygmaea (Draparnaud) — 2; ojedíněle nad Bořínem.
Vallonia pulchella (Müller) — 2; hojně na skalách nad Bořínem.
Vallonia costata (Müller) — 2; dosti hojně nad Bořínem.
Succinea putris (Linné) — 1,3,5; vlhká místa při Botiči.
Succinea oblonga Draparnaud — 3; ojedíněle v nivě Botiče pod Bořínem.
Oxyloma elegans (Risso) — 1; jediná ulita nad Bořínem.
Punctum pygmaeum (Draparnaud) — 2; v dosti silném stavu, ale pouze na skalách nad Bořínem.
Discus rotundatus (Müller) — 1,2,3,4,5; pod kameny, dřevy, při úpatí zdi — v celém parku.
Arion sylvaticus Lohmander — 4; 1 kus na Dobřešovickém potoce.
Arion hortensis Férussac agg. — 4,5; roztroušeně na středně vlhkých místech v nivách.
Vitrina pellucida (Müller) — 2,3,4; místy v nivách, avšak dosti hojně i na zcela suchých místech nad hrází Bořína.
Semilimax semilimax (Férussac) — 1,4,5; velmi roztroušeně v nivě Botiče, hojněji v Jeřábkových potocích, vesměs na vlhkých chráněných místech.
Nesovitrea hammonis (Ström) — 1,4; v nivě nad Bořínem a hojně v Jeřábkových potocích. Pravděpodobně i jinde.
Aegopinella minor (Stabile) — 2,4; hojněji na skalách u Bořína, 1 kus na úpatí svahu v Jeřábkových potocích.
Oxychilus draparnaudi (Beck) — 2; v drobné formě pod spadány kamennými zídky na vrcholu skal nad Bořínem.
Zonitoides nitidus (Müller) — 1,3,4,5; na vlhkých místech a březích potoků v celém parku, ač ve slabších stavech.
Tandonia rustica (Millet) — 4; jediná kus v lesní suti na pravém boku údolí Dobřešovického potoka těsně nad ústím.
Malacolimax tenelus (Müller) — 4; na úpatí levého svahu údolí Dobřešovického potoka pod korou padlé pterokarye.
Deroceras laeve (Müller) — 5; nehojně v nivě Botiče.
Deroceras cf. agreste (Linné) — 4; roztroušeně na Dobřešovickém potoce.
Cecilioides acicula (Müller) — 2; nehojně při zídce na skalách nad Bořínem.
Clausilia pumila C. Pfeiffer — 1; pouze v lužním porostu na horním konci Bořína, zde však poměrně hojně; níže se tento druh nepodařilo zjistit.
Alinda biplicata (Montagu) — 1,2,3,4,5; na stinných místech pod dřevy a kameny, při zídkách v nivě a na úpatí svahů. Hojně na skalách nad Bořínem v drobnější formě blízcí se poddrhnu

Alinda biplicata sordida (A. Schmidt).
Monachoides incarnata (Müller) — 1,2,3,4,5; na stinných místech v nivě a na úpatí svahů v celém parku, ve slabší populaci zasahuje i na skály nad Bořínem.

Trichia hispida (Linné) agg. — 1; nehojně v luhu nad Bořínem.

Euomphalia strigella (Draparnaud) — 2; nehojně nad Bořínem.

Helicigona lapicida (Linné) — 2; hojně při zídce na skalách nad Bořínem.

Cepaea hortensis (Müller) — 1; nehojně v luhu nad Bořínem.

Helix pomatia Linné — 4; pod poloxeroterminálními skalkami na pravém svahu ve střední části údolí Jeřábkovy potoky.

Sphaerium corneum (Linné) — 5; 1 lastura vyplavená na břehu Botiče.

Pisidium casertanum (Poli) — 1,4; v nivních bažinách a potocích.

Kvantitativní složení měkkýších společenstev ukazují tři hrabankové snímky z charakteristických stanovišť (v kusech):

1. Snímek malakocenózy v luhu nad Bořínem:

Lesní druhy — (v širším smyslu):

<i>Monachoides incarnata</i> (Müller)	6
<i>Semilimax semilimax</i> (Férussac)	4
<i>Alinda biplicata</i> (Montagu)	18
<i>Cepaea hortensis</i> (Müller)	1
<i>Discus rotundatus</i> (Müller)	13
<i>Clausilia pumila</i> C. Pfeiffer	40

Druhy indiferentní (les i bezlesí):

<i>Cochlicopa lubrica</i> (Müller)	24
<i>Nesovitrea hammonis</i> (Ström)	17
<i>Trichia hispida</i> (Linné) („concinna“)	1
<i>Carychium tridentatum</i> (Risso)	199

Druhy bažinné a vodní:

<i>Carychium minimum</i> Müller	213
<i>Oxyloma elegans</i> (Risso)	1
<i>Succinea putris</i> (Linné)	11
<i>Zonitoides nitidus</i> (Müller)	2
<i>Pisidium casertanum</i> (Poli)	1

2. Snímek malakocenózy na skalách nad Bořínem:

Lesní druhy (v širším smyslu):

<i>Alinda biplicata</i> aff. <i>sordida</i> (A. Schmidt)	81
<i>Discus rotundatus</i> (Müller)	76
<i>Aegopinella minor</i> (Stabile)	14

Druhy otevřené krajiny:

<i>Cecilioides acicula</i> (Müller)	4
<i>Truncatellina cylindrica</i> (Férussac)	106
<i>Vallonia costata</i> (Müller)	30
<i>Vallonia pulchella</i> (Müller)	60
<i>Vertigo pygmaea</i> (Draparnaud)	2

Druhy indiferentní (les i bezlesí):

<i>Cochlicopa lubricella</i> (Porro)	75
<i>Euomphalia strigella</i> (Draparnaud)	2
<i>Oxychilus draparnaudi</i> (Beck)	5
<i>Punctum pygmaeum</i> (Draparnaud)	28
<i>Vitrina pellucida</i> (Müller)	25
<i>Helicigona lapicida</i> (Linné)	13

3. Souborný hrabankový snímek v údolní nivě Dobřešovického potoka:

Lesní druhy — (v širším smyslu):

<i>Monachoides incarnata</i> (Müller)	10
<i>Semilimax semilimax</i> (Férussac)	10
<i>Alinda biplicata</i> (Montagu)	29
<i>Discus rotundatus</i> (Müller)	11

Druhy otevřené krajiny:

<i>Truncatellina cylindrica</i> (Férussac)	1
--	---

Druhy indiferentní (les i bezlesí):

<i>Cochlicopa lubrica</i> (Müller)	27
<i>Nesovitrea hammonis</i> (Ström)	80
<i>Vitrina pellucida</i> (Müller)	27
<i>Carychium tridentatum</i> (Risso)	58

Druhy bažinné a vodní:

<i>Carychium minimum</i> Müller	10
<i>Zonitoides nitidus</i> (Müller)	2
<i>Pisidium casertanum</i> (Poli)	3

Rozbor malakofauny

Z hlediska průměrných středočeských poměrů lze zjištěnou malakofaunu označit jako druhově chudou nebo spíše ochuzenou. Překvapuje nejen celkově nízký počet druhů, ale i chybění nebo velmi omezený výskyt některých obecných prvků s velkým stanovištním rozpětím. Tak oba běžné druhy rodu *Vallonia* a *Punctum pygmaeum* (Drap.), jakož i *Vertigo pygmaea* (Drap.) byly zjištěny jen na skalách nad Bořínem, nebyl však doložen tak běžný druh, jako je *Euconulus fulvus* (Müll.) a podobně i drobný lesní plž *Acanthinula aculeata* (Müller). Lesní faunu zastupuje jen několik málo druhů, které jsou vesměs schopné pronikat i na polootevěřených biotopu, obvykle ovlivněné člověkem, jako *Alinda biplicata* (Mtg.), *Discus rotundatus* (Müll.), dále pak *Monachoides incarnata* (Müll.) a *Aegopinella minor* (Stab.). Z pravých xerotermlů byl zjištěn jen moderní přistěhovalc *Cecilioides acicula* (Müll.). Náročnější druhy niv, např. *Pseudotrachia rubiginosa* (A. Schm.), rovněž chybějí.

Vcelku lze malakofaunu Průhonického parku označit jako monotónní soubor zbytkových společenstev, což značně upomíná na poměry v těch okrscích Prahy, které se vyznačují chudým podkladem a silnějším antropogenním ovlivněním.

Z významnějších nálezů lze uvést druh *Semilimax semilimax* (Fér.), který má podhrobný ráz a směrem ku Praze proniká jen z jihovýchodu (údolí Kunratického potoka). Tento výskyt pravděpodobně souvisí s okolností, že Průhonický park leží v nejlhčí části bližšího pražského okolí. Má totiž roční průměr srážek 611 mm, zatímco ve vlastní Praze i v jejím západním a severním okolí srážky příliš nepřesahují 500 mm, popř. jsou i nižší. Dalším významným nálezem je plžice *Tandonia rustica*, teplomilný prvek z jihozápadu.

Celková chudoba měkkýší fauny nepochybně souvisí s poměrně nepříznivým substrátem, nevýrazným reliéfem a velmi silným antropogenním ovlivněním prostoru dnešního parku v poměrně nedávné minulosti (odlesnění, pastva, vliv zemědělství z bezprostředního sousedství — Ložek 1980, 1981). Od doby založení parku lze předpokládat určitou regeneraci fauny, zejména její lesní složky, ovšem návrat třeba i běžných lesních druhů ztěžuje značná vzdálenost jejich současných nejbližších výskytů a široký pás zemědělské krajiny v okolí parku. Dostí překvapující je chudoba nivních společenstev, která se nejlépe zachovala až na samém horním konci parku nad Bořínem. Svou úlohu při tom pravděpodobně sehrála úprava Botiče v rámci parku.

Zvláštním případem je poloxeroterminální společenstvo na skalách nad hrází Bořína, které se ovšem soustřeďuje při zídce na horní hraně skal a v místech, kam ze zídky padá zvětralá malta. Svým složením toto společenstvo velmi připomíná

ochuzené xerothermní malakocenózy na skalnatých stráních ze svrchnoproterozoických břidlic v údolí Vltavy nad Vraným, např. u Skochovic. Většina druhů zde žila patrně již původně, ovšem ve velmi slabých populacích, které početně velmi vzrostly po vybudování zdi a dodání CaCO₃.

Další otázkou, která se nutně nabízí v souvislosti s existencí parku, je výskyt synantropních a zavlečených druhů. Z nich byl zjištěn jen *Oxychilus draparnaudi* (Beck) na skalách nad Bořínem, který je ovšem znám z mnoha míst v bližším okolí Prahy, z nichž některá mají i přírodě dosti blízký ráz, jako třeba úpatí Chuchelské skály nebo Čertova strouha nad Malou Chuchlí.

I když se malakofauna Průhonického parku z hlediska širších středočeských poměrů jeví jako značně ochuzená, přece v místním rámci představuje poměrně bohatý soubor druhů, kterým park a jeho režim dávají lepší možnosti rozvoje než většina ploch v okolí. Lze předpokládat, že v některých lesních úsecích by dnes mohly prospívat i některé další méně náročné lesní druhy.

Pozoruhodný, i když ne záměrný experiment představuje vytvoření druhotného vápničitého substrátu na skalách nad Bořínem, které podmiňuje rozvoj poměrně bohatého subxerothermního společenstva. Jde o určitou obdobu měkkých společenstev hradních zřícenin; překvapuje krátká doba k jeho vytvoření.

Současné podchycení malakofauny Průhonického parku je první etapou výzkumu, neboť nemáme bohužel po ruce starší sběry z této oblasti, s nimiž by se dnešní stav dal porovnat. Není tedy snadné odhadnout trend vývoje. Podle současných a perspektivních stanovištních podmínek by bylo lze čekat určitou regeneraci lesních společenstev, ovšem otázkou zůstávají negativní vlivy zemědělského okolí parku. Řešení může přinést jen opakované sledování některých vybraných míst, zejména těch, kde byly odebrány hrabankové vzorky. Sledování zasluhuje i možný výskyt zavlečených druhů a vzhledem k parkové povaze území i možnost umělých výsadek za experimentálními účely.

Bejломorky v Průhonickém parku

Marcela Skuhrová, Václav Skuhrový

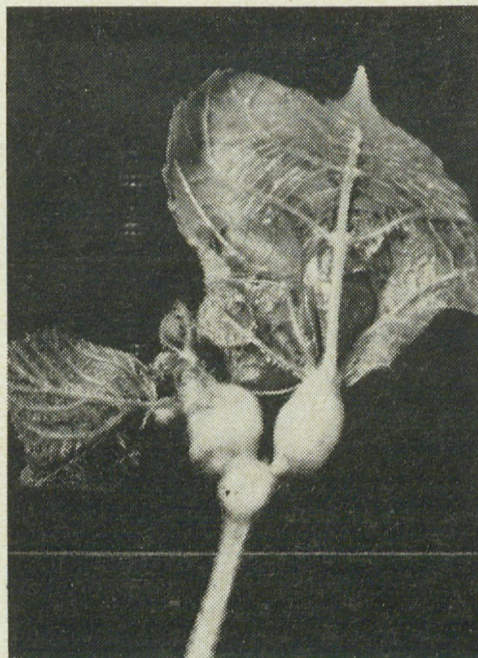
V Průhonickém parku žije skrytým způsobem života mnoho druhů bejломorek. Většina z nich uniká pozornosti nejen návštěvníků, ale dokonce i erudovaných přírodovědců. Některé druhy bejloomorek vytvářejí na hostitelských rostlinách, a to na dřevinách i bylinách, zvláštní útvary — hálky. Další druhy bejloomorek hálky netvoří, jejich larvy žijí volně v lesní hrabance a dospělí komárci, kteří po zakuklení v hrabance vyletují do vyšších rostlinných pater, objevují se v květnu a v červnu, často ve velikém množství, v lese mezi stromy a nad travními porosty na loukách a pasekách.

Bejloomorky jsou drobní komárci, většinou jen 2 až 3 mm dlouzí, výjimečně až 8 mm. Mají dlouhá nitkovitá tykadla, jediný pár ochlupených křídel s velmi zjednodušenou žilnatinou a dlouhé nohy. Larvy se vyvíjejí buď v rostlinách a vyvolávají vznik hálek charakteristického tvaru, jiné žijí volně na rostlinách, nebo se vyskytují v půdě, mechu, v houbách a v lesní hrabance. Druhy vyvíjející se na kulturních rostlinách nebo pěstovaných dřevinách se mohou při přemnožení stát významnými škůdci, jako např. bejloomorka borová, bejloomorka sedlová, plodomorka vojtěšková. Malá část druhů cizopasí na jiných bejloomorkách, mšicích a roztočích a využívá se jich k biologickému boji se škůdci.

Bejloomorkovití (*Cecidomyiidae*) jsou druhově velmi početná čeleď dvoukřídlého hmyzu (*Diptera*), jedna ze tří největších čeledí tohoto řádu. Z ČSSR je známo přes 500 druhů, z palearktické oblasti, tj. ze zoogeografické jednotky zahrnující celou Evropu, Asii a severní část Afriky je popsáno 2 200 druhů a z celého světa se uvádí přes 5 000 druhů.

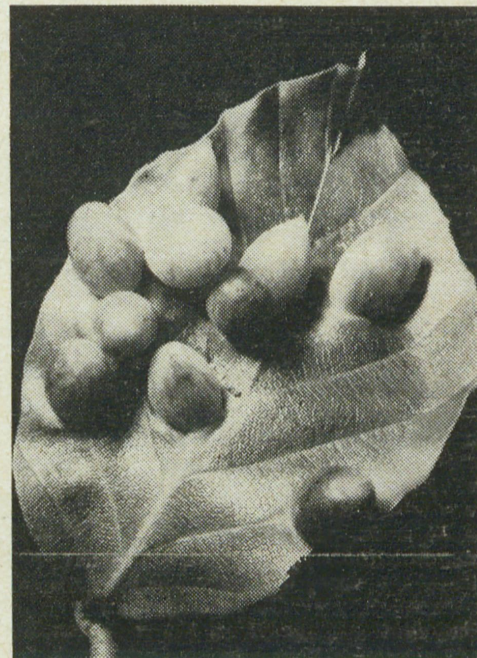
Na území Průhonického parku jsme během faunistického výzkumu (od roku 1955) zjistili 60 druhů bejloomorek, tedy poměrně značné množství, více než 10 % druhů známých z celé ČSSR. Všechny druhy bejloomorek se v průběhu let vyskytovaly v parku v malé populační hustotě a jsou trvalou součástí zdejšího ekosystému.

Na stromech a keřích žije 27 druhů a na bylinách 33 druhů bejloomorek. Dřevi-

Citronově žluté skákavé larvy bejloomorky *Contarinia tiliarum* (Kieffer, 1890) působí hálky ve tvaru zduřeliny na řapíčkách listů i květních stopkách lípy velkolisté, *Tilia platyphyllos* Scop. Plně vyvinuté larvy opouštějí hálky začátkem června a v půdě přežívají až do příštího jara. Během roku se vyvíjí jediná generace

na, která hostí na svých orgánech — listech a vegetačních vrcholech — nejvíce druhů bejloomorek, je dub. Na našich domácích dřevinách, dubu zimním, *Quercus petraea* (Mattusch.) Lieb., a dubu letním, *Quercus robur* L., se vyskytují čtyři druhy bejloomorek; *Macrodiplosis dryobia* (F. Löw, 1877), *M. volvens* Kieffer, 1895, jejichž larvy žijí v hálkách na okrajích listů, dále larvy *Contarinia quercina* (Rübs., 1890), které poškozují rašící pupeny mladých stromků, a larvy *Arnoldiella* (*Dasineura*) *libera* (Kieffer, 1909), žijící v drobných hálkách na čepelích listů. Larvy dalších tří druhů bejloomorek —

Jediná larva bejloomorky *Mikiola jagi* (Hartig, 1839) působí zašpičatělou hálku na listu buku lesního, *Fagus sylvatica* L. Když je larva plně vyvinutá, uzavírá hálku v dolní části upředem víčkem. Na podzim se hálka odděluje od pletiv listu, padá na zem. V hálce v hrabance larva přežívá zimu a na jaře se v ní i kuklí

morek — *Janetia cerris* (Kollar, 1850), *J. szeptigetii* Kieffer, 1896 a *J. pustularis* (Kieffer, 1909) — se vyvíjejí na listech jihoevropské dřeviny dubu ceru, *Quercus cerris* L. a tvoří na něm hálky charakteristického tvaru. Tyto tři druhy bejloomorek jsou zajímavé tím, že v Průhonickém parku jde o extraareálový výskyt daleko mimo jejich přirozený areál, který končí na severních hranicích přirozeného výskytu jejich hostitelské rostliny zasahující z jižní Evropy až do nejjižnější části Moravy a Slovenska.

Z dalších hostitelských dřevin hostí lípa pět druhů, buk tři, habr, jasan, bříza